

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9CoP/34/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4621200040
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 09. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ingrid Radošická Vallová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2021:4621200040.2

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Ingrid Radošickej Vallovej a členiek senátu JUDr. Kataríny Marčekovej a Mgr. Andrey Szombathovej-Polákovej, vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti: M. H., nar. XX. XX. XXXX a W. H., nar. XX. XX. XXXX, bytom u matky, obe zastúpené Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Topoľčany ako kolíznym opatrovníkom, deti rodičov: U. H., nar. XX. XX. XXXX, bytom U., C. XXXX/XX, zastúpená JUDr. Zuzanou Valaskou, advokátkou, so sídlom Topoľčany, Škultétyho 6, IČO: 42 208 602 a otec V. N. H., nar. XX. XX. XXXX, bytom U., C. XXXX/XX, zastúpený Mgr. Patrikom Štefkeje, advokátom, so sídlom Nitra, Školská 3, IČO: 42 371 601, o návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia na zverenie maloletých detí do jej osobnej starostlivosti, určenia výživného, zastupovania maloletých detí, správy ich majetku, o návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia o úprave styku otca s maloletými deťmi a o návrhu kolízneho opatrovníka na nariadenie neodkladného opatrenia o uložení výchovného opatrenia, o odvolaní otca proti uzneseniu Okresného súdu Topoľčany zo dňa 13. júla 2021 č. k. 10P/3/2021-324 takto

rozhodol:

Odvolačí súd uznesenie súdu prvej inštancie vo výroku II. m e n í takto:

Súd upravuje styk otca s maloletou W. H., nar. XX. XX. XXXX tak, že otec je oprávnený stýkať sa s maloletou každý párny týždeň v stredu od 13.30 hod. do 15.00 hod. a každý nepárny týždeň v piatok od 13.30 hod. do 15.00 hod. v Centre pre deti a rodinu Topoľčany, Kalinčiakova 4295 s účinnosťou od vykonateľnosti tohto uznesenia po dobu dvoch mesiacov a po uplynutí tejto doby bude otec oprávnený stýkať sa s maloletou každý párny týždeň v stredu od 14.00 hod. do 18.00 hod. a každý nepárny týždeň od 14.00 hod. do 18.00 hod.

Ostatné výroky napadnutého uznesenia zostávajú nedotknuté.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým uznesením rozhodol o návrhoch na nariadenie neodkladného opatrenia takto:

I. Súd návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia v časti zverenia maloletých detí do jej osobnej starostlivosti, určenia výživného, zastupovania maloletých detí a správy ich majetku zamietá.

II. Upravuje styk otca s maloletou W. H., nar. XX. XX. XXXX tak, že otec je oprávnený stýkať sa s ňou každý nepárny týždeň v piatok od 15.00 hod. do 16.30 hod. v Centre pre deti a rodiny Topoľčany, Kalinčiakova 4295 s účinnosťou od vykonateľnosti uznesenia.

III. Styk otca s maloletým M. H., nar. XX. XX. XXXX neupravuje.

IV. Súd nariaďuje neodkladné opatrenie, ktorým ukladá maloletým deťom H. a to M., nar. XX. XX. XXXX a W., nar. XX. XX. XXXX a ich rodičom výchovné opatrenie spočívajúce v povinnosti podrobiť sa inému odbornému poradenstvu, ktoré sa bude vykonávať v Centre pre deti a rodiny Topoľčany, Kalinčiakova 4295 na obdobie 6 (šesť) mesiacov s účinnosťou od vykonateľnosti tohto uznesenia.

1. 1. Svoje rozhodnutie oprel o ust. § 324 ods. 1, 2, § 360 ods. 1, 2, § 361, § 365 ods. 1, 2 § 367 ods. 1 až 4, § 366 CMP, ako aj § 37 ods. 2 písm. d/ Zákona o rodine a zistený skutkový stav.

1.2. Súd po oboznámení so spisovým materiálom, po vykonaní ďalšieho dokazovania na pojednávaniach v konaní sp. zn. 10P/103/2020 v dňoch 03. 06. 2021 a 01. 07. 2021 dospel k záveru, že je potrebné upraviť dočasne pomery účastníkov konania, pretože doposiaľ bolo preukázané, že v rodine naďalej pretrvávajú problémy, ktoré podľa názoru súdu už nevedia rodičia vyriešiť sami, je preto potrebné, aby im, ako aj maloletým deťom zvládnutie tohto obdobia (keď prebieha konanie o rozvod manželstva rodičov a s tým súvisiacu úpravu ich rodičovských práv a povinností k maloletým deťom na čas po rozvode, na ktorých úpravu majú rodičia zásadne odlišné názory, pričom konanie bude ešte nejaký čas trvať, keďže bude vykonané znalecké dokazovanie), pomohli prekonať odborníci v záujme toho, aby sa čo najviac predišlo konfliktom a aby sa zlepšil najmä vzťah maloletých detí k svojmu otcovi, ktorý bol v minulosti pozitívny a v súčasnosti je veľmi narušený.

1.3. Preto súd nariadil týmto neodkladným opatrením výchovné opatrenie, ktoré spočíva v povinnosti maloletých detí a rodičov podrobovať sa inému odbornému poradenstvu v Centre pre deti a rodiny v Topoľčanoch na obdobie 6 mesiacov.

1.4. Čo sa týka návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým súd dočasne zverí maloleté deti do jej osobnej starostlivosti, otcovi uloží povinnosť platiť výživné a upraví jeho styk s maloletými deťmi, súd dospel k záveru, že nie sú splnené podmienky pre nariadenie neodkladného opatrenia ohľadom zverenia maloletých detí do osobnej starostlivosti matky, pretože matka neosvedčila naliehavú potrebu okamžitej úpravy práv a povinností k maloletým deťom na čas do rozhodnutia vo veci samej. Maloleté deti sa v súčasnej dobe stále nachádzajú v osobnej starostlivosti matky, otec túto skutočnosť nerozporuje, hoci v konaní o rozvod sa domáha zverenia detí do striedavej osobnej starostlivosti, ku ktorému rozhodnutiu je však potrebné vykonať ďalšie dokazovanie. Za tejto situácie nie je preukázaná existencia bezprostredne hroziacej ujmy, či už rodičov, alebo maloletých detí. Rovnako podľa názoru súdu nebola doposiaľ osvedčená ani potreba nevyhnutnej dočasnej úpravy pomerov, až pokiaľ nebude rozhodnuté vo veci samej ohľadne výživného, pretože v rozvodovom konaní bolo preukázané, že otec na výživu detí prispieva od decembra 2020. Z uvedených dôvodov súd návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia v časti zverenia maloletých detí do jej osobnej starostlivosti a určenia výživného ako nedôvodný zamietol. Zároveň je však súd názoru, že do skončenia konania vo veci samej je potrebné dočasne upraviť styk otca s maloletou W., pretože matka mu síce styk nezakazuje, ale mal. W. otca odmieta, nechce s ním tráviť čas, a preto v záujme toho, aby sa väzba medzi otcom a dcérou neprerušila, treba dočasne upraviť styk otca s maloletou. Styk súd s prihliadnutím na výsledky doterajšieho dokazovania, najmä na výpovede maloletej W., maloletého M., svedkyne I.. Z. M. R., ako aj stanovisko kolízneho opatrovníka, upravil tak, že otec sa bude s maloletou stretávať za prítomnosti tretej osoby v Centre pre deti a rodiny Topoľčany, keďže takáto úprava styku prebiehala dobrovoľne aj doposiaľ v Centre poradensko-psychologických služieb Topoľčany, kde však počas letných prázdnin nie je možné stretávania uskutočňovať.

1.5. Pokiaľ ide o mal. M., ide o vyspelé dieťa, de facto už muža, ktorý v marci 2022 bude plnoletý, vie teda relevantne vyjadriť svoj názor, ktorý súdu prezentoval tak, že otec mu nechýba, nechce sa s ním stretávať, voľný čas radšej trávi s kamarátmi, čo súd rešpektoval, a preto rozhodol tak, že styk otca s maloletým M. neupravuje.

2. Uznesenie súdu prvej inštancie v jeho výroku II. napadol v zákonnej lehote odvolaním otec, ktorý navrhol, aby odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie zmenil takto:

„I. Odvolací súd uznesenie Okresného súdu Topoľčany č. k. 10P/3/2021-324 zo dňa 13. 07. 2021 o neodkladnom opatrení mení vo výroku II. tak, že otec maloletých detí, V.. N. H., nar. XX. XX. XXXX, je oprávnený stretávať sa s maloletou W. H., nar. XX. XX. XXXX, v stredu každého kalendárneho týždňa od 14.00 hod. do 18.00 hod, každý nepárny kalendárny týždeň od piatku od 16.00 hod. do nedele do 18.00 hod.

II. Matka maloletej, U. H., nar. XX. XX. XXXX je povinná maloletú na styk s otcom riadne pripraviť s potrebnými vecami a školskými pomôckami v určenom čase v mieste posledného spoločného bydliska rodičov a vonku pred bytovým domom maloletú odovzdať otcovi a otec, V.. N. H., nar. XX. XX. XXXX, je povinný po ukončení styku maloletú odovzdať matke v mieste posledného spoločného bydliska rodičov vonku pred bytovým domom. A l t e r n a t í v n e :

I. Odvolací súd uznesenie Okresného súdu Topoľčany č. k. 10P/3/2021-324 zo dňa 13. 07. 2021 o neodkladnom opatrení mení vo výrok II. tak, otec maloletej, V. N. H., nar. XX. XX. XXXX, je oprávnený stretávať sa s maloletou W. H., nar. XX. XX. XXXX v období od 13. 07. 2021 do 31. 07. 2021 v stredu každého kalendárneho týždňa od 14.00 hod. do 17.00 hod. a každý nepárny kalendárny týždeň v sobotu od 14.00 hod. do 17.00 hod. a v nedeľu od 14.00 hod. do 17.00 hod. v období od 01. 08. 2021 do 31. 08. 2021 v stredu každého kalendárneho týždňa od 14.00 hod. do 18.00 hod. a každý nepárny kalendárny týždeň v sobotu od 14.00 hod. do 18.00 hod. a v nedeľu od 14.00 hod. do 18.00 hod., v období od 01. 09. 2021 do 30. 09. 2021 v stredu každého kalendárneho týždňa od 14.00 hod. do 18.00 hod. a každý nepárny kalendárny týždeň v sobotu od 13.00 hod. do 18.00 hod. a v nedeľu od 13.00 hod. do 18.00 hod., v období od 01. 10. 2021 v stredu každého kalendárneho týždňa od 14.00 hod. do 18.00 hod. a každý nepárny kalendárny týždeň od piatku od 16.00 hod. do nedele do 18.00 hod.

II. Matka maloletých detí U. H., nar. XX. XX. XXXX je povinná maloletú na styk s otcom riadne pripraviť s potrebnými vecami a školskými pomôckami v určenom čase v mieste posledného spoločného bydliska rodičov a vonku pred bytovým domom maloletú odovzdať otcovi a otec, V. N. H., nar. XX. XX. XXXX je povinný po ukončení styku maloletú odovzdať matke v mieste posledného spoločného bydliska.“

2.1. Dôvodil tým, že súd prvej inštancie, napriek presvedčeniu o tom, že je tu potreba naliehavej úpravy jeho styku s maloletou, nedostatočne vyhodnotil potrebu tohto styku, keď jeho upravené stretávanie 1x počas 14 dní na 1,5 hodiny vôbec neprispieva k obnoveniu vzťahu dcéry s otcom, pričom niet žiadneho rozumného dôvodu, aby súd prvej inštancie takýmto rozhodnutím vytesnil otca zo života dcéry. Súd neskúmal okolnosti, ktoré majú byť akýmsi dôvodom na odmietavý postoj detí sa s ním stretávať, pričom poukázal na konanie o rozvod, z ktorého jednoznačne vyplýva, že matka od polovice roka 2020 deti uzamkávala v izbe spoločného bytu, a tak za týmto účelom sa snažila vzbudiť u detí len negatívne emócie vo vzťahu k nemu. Súd tak neprihliadol na príčiny, ktoré viedli k údajnému nezájmu detí o svojho otca, čím vôbec nevyhodnotil účelové správanie matky maloletých detí vytesniť ho z ich života.

2.2. Matka sa dňa 04. 12. 2020 odsťahovala zo spoločného bytu do bytu v tom istom bytovom dome o poschodie nižšie. Opätovne týmto jej konaním vytvára a znásobuje u detí prítomnosť na ešte viac negatívny postoj detí k nemu, keďže sa museli vystáť z bytu, a to z prostredia, v ktorom mali doteraz vytvorené najlepšie podmienky na bývanie a ktoré poznali. Súd prvej inštancie vôbec neprihliadol na účelové správanie matky a nedal morálnu možnosť na pravidelné stretávanie sa s deťmi, čo je v priamom rozpore so záujmom hlavne maloletej dcéry a vytvára to podmienky k tomu, aby sa jeho vzťah s maloletou nadobro prerušil do takej miery, že prítomnosť v jej živote plynutím času sa stane, vzhľadom na odlúčenie a minimálny čas strávený spolu, nepotrebný. Súd prihliadol výlučne len na hľadisko, a to názor maloletého dieťaťa, avšak neprihliadol na ďalšie podstatné hľadiská, pričom nepovažoval za správne, aby sa rozhodnutie ponechávalo len na jednostrannom rozhodnutí dieťaťa, ktoré od polovice roka 2020 až doposiaľ je ovplyvňované v názoroch matkou a zároveň on nebude mať žiadnu možnosť, aby sa so svojím dieťaťom stretol. Súd neprihliadol na tú skutočnosť, že na jednej strane matka argumentuje akýmsi strachom pred ním, čo malo byť dôvodom na uzamykanie detí v izbe, a na druhej strane, na reálne správanie matky, t. j. bývanie v spoločnej domácnosti s ním po dobu 6 mesiacov po vymyslenom údajnom napadnutí (jún, december 2020).

2.3. Jednoznačným dôvodom, pre ktorý dcérka pri prvotnom stretnutí dávala najavo, avšak len verbálne, prvotné negatívne emócie voči nemu, je podľa vyjadrení psychologičky spôsobené neverbálnymi spôsobmi správania jej matky. Žiadny iný dôvod počiatkovej negatívnej emócie voči jeho osobe objektívne neexistuje. Neexistuje teda žiaden objektívny dôvod, aby sa s dcérou nestretával a to sám, bez asistencie akejkoľvek tretej osoby počas dlhšieho časového obdobia a dcéra u neho aj prespala, keďže má vytvorené riadne bytové podmienky. Psychologička R. vo svojej správe zo dňa 03. 05. 2021 uviedla: „dieťa je pri otcovi spontánne, nebojí sa povedať, čo cíti, vie si predstaviť aktivitu, ktorú chce vykonávať - s otcom“. Na pojednávaní dňa 01. 07. 2021 psychologička doplnila: „nepochybujem o tom, že je schopný (otec) zvládnuť úlohu otca“.

2.4. Zdôraznil, že psychologička R., ktorá bola prítomná pár stretnutí jednoznačne na otázku jeho právneho zástupcu uviedla, že dcérka je schopná stretávať sa s ním bez prítomnosti tretej osoby.

2.5. Častejší rozsah stretávania by nútil druhého rodiča, v tomto prípade matku, na ktorej strane chýba akákoľvek ochota ku komunikácii, aby svoje správanie zmenila. Neochota matky akokoľvek sa s ním rozprávať, vyplýva z veľkého množstva dôkazov založených v súdnom spise. O tom, že deti majú k nemu

pozitívny vzťah, svedčia fotografie, ktoré predložil v konaní a z ktorých vyplýva, že v jeho prítomnosti sa správajú uvoľnene, bez toho, aby toto správanie bolo akokoľvek strojené alebo neprispôsobované tomu, aby navonok pôsobil pozitívne vo vzťahu k akýmkoľvek konaniam.

2.6. Záverom svojho odvolania uviedol, že obe deti majú právo na vytvorenie priestoru pre primeraný, rovnocenný a rovnoprávny kontakt s ním a iba takto môže byť naplnený najlepší záujem maloletých detí. Žiadal, aby boli vytvorené podmienky pre pravidelné stretávanie sa s maloletou dcérou, bez prítomnosti tretej osoby, v rozsahu, v akom to navrhol v písomnom návrhu a modifikoval obsahu podaného odvolania.

3. K podanému odvolaniu otca sa písomne vyjadrila matka, ktorá odkázala na svoje podanie zo dňa 19. 02. 2021. Poukázala na samotné konanie otca, ktoré považuje za účelové, i keď je pochopiteľné, že všetky správy svedčia o tom, že spolupráca s ním, jeho postoj k nej, k deťom, ako aj k pracovníkom samotným je poznačený jeho tvrdohlavosťou, neschopnosťou prijať za svoje konanie, či za rozpad rodiny, akúkoľvek zodpovednosť. Otec si svoje doterajšie konanie odmieta uvedomiť, čím dochádza k ďalšiemu sklamaniu v očiach takmer u dospelého syna M., ktorý má rozvodu rodičov plné zuby z dôvodu, že sa musí stále podrobovať nejakému vyšetreniu, výsluchu, či poradenstvu. Otec však jeho názor a dôvody odcudzenia vytrvalo ignoruje. Odmieta fabulácie otca o tom, že pred deťmi sa na neho negatívne vyjadruje. Obidve deti sú rozvodom tak vystresované, že ich od všetkých informácií týkajúcich sa jej osobných ťažkostí s otcom stráni, aby mali aspoň pri nej pokoj a pohodu. Poukázala na to, že otec doposiaľ nepreukázal ani to, z akých finančných prostriedkov žije, kde žije a nepreukázal súdu ani majetkové, či zárobkové pomery. Napriek určitému posunu vo vzťahu otec - W., chce otec do uvedeného stretávania, bez ohľadu na dieťa, vsunúť stretávanie bez prítomnosti tretej osoby, čo podľa terajších skúseností s dieťaťom zablokuje akékoľvek napredovanie vo vzťahu, nakoľko W. na stretnutia nepríde. Psychologička má vytvorený vzťah, pozná ju, rešpektuje ju, lebo táto rešpektuje pocity dieťaťa. K skúmaniu hlbších psychologických dôvodov pre správanie toho-ktorého člena ich rodiny slúži znalecké dokazovanie, ktoré ako jediný relevantný dôkaz poskytne obraz o osobnostiach všetkých členov rodiny a o dôvodoch ich počínania, či o tom, či bolo niektoré z detí ňou manipulované. Podotkla však, že Mgr. M.-R. toto obvinenie otca vyslovene odmietla. Už v tejto fáze je zrejmé, že pokiaľ otec bude na ňu útočiť, ako na citovo najbližšiu osobu maloletej W., tak sa jeho vzťah s dieťaťom v pozitívnom smere neposunie. K odvolaním napadnutej úprave styku otca s dieťaťom podľa jej názoru nebolo nevyhnutné neodkladné opatrenie, keďže styk otca s dcérou prebieha pravidelne a bez súdnej úpravy. Prijaté rozhodnutie ohľadne styku otca s maloletou akceptuje, i keď dáva do povedomia odvolaciemu súdu, že tak ako je formulované, je nevykonateľné, nakoľko centrum je otvorené do 15. hodiny. Po dohode otca a psychologičky sa styk upravil v čase od 13.30 do 15.00 hod. s tým, že otec zmenu dňa (z piatku na iný deň) nepovolil s odôvodnením, že si od pondelka do štvrtka intenzívne hľadá prácu a piatok mu ako jediný deň vyhovuje. Záverom si dovoľila uviesť, že nikdy nepopierala otcovo právo na styk s deťmi, práve v snahe otca a dcéry rozvinúť vzťah, dieťa vodila na stretnutia. Záverom uviedla, že otec na styk s dcérou v priestore aj časovú možnosť má a je len na ňom, ako tento vzťah posunie.

4. K vyjadreniu matky sa vyjadril otec, ktorý sa opätovne obšírne vyjadroval k dôvodom rozpadu ich manželstva, pričom má za to, že dôvody na rozpad manželstva objektívne neexistovali a neboli v konaní žiadnym dôkazom preukázané. Zopakoval, že žiadnym fyzickým napadnutiam z jeho strany voči manželke nikdy nedošlo. Išlo o neustále opakované nepravdivé skutkové tvrdenia manželky s cieľom vykresliť ho pred súdom ako agresora. Nepovažuje za prirodzené, že takmer dospelý syn ho neodzdraví, neodpovedá mu na SMS a nedvíha telefonáty. S maloletou W. sa stretáva v centre v zmysle rozhodnutia súdu prvej inštancie za prítomnosti psychologičky 3 hodiny za mesiac. Tento rozsah stretávania považuje za minimálny. Ak by sa skutočne realizoval styk bez súdnej úpravy, ako dôvodí manželka, súd prvej inštancie by žiadne neodkladné opatrenie nevydal ohľadne úpravy styku, a toby by nenariadil, ako navrhol kolízny opatrovník, výchovné opatrenie rodičov a detí. Za klamlivé a zavádzajúce považuje tvrdenia manželky, že dcéra kategoricky odmieta sa stretnúť s ním, keď psychologička sa jednoznačne vyjadrila, že keď sa dcéra „zabudne“, po prvých minútach funguje na stretnutí s vlastným otcom úplne prirodzene. Dcéru nechce nútiť, aby u neho prespala, len potrebuje dostať šancu, aby s ním strávila dlhší čas ako 3 hodiny za mesiac, po ktorom sa začne správať viac a viac prirodzenejšie, uvoľnenejšie a nepochybuje, že by sa potom sama dožadovala častejšieho stretávania. Záverom zdôraznil, že s deťmi stráca kontakt v dôsledku účelového konania ich matky a neodkladné opatrenie nariadené súdom prvej inštancie vôbec nevytvára priestor na jeho pravidelný kontakt s dcérou, ale priamo ho potláča, vytvára podmienky na to, aby sa tento vzťah úplne prerušil až vytratil.

5. Kolízny opatrovník sa k podanému odvolaniu otca písomne nevyjadril.

6. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonom stanovenej lehote na podanie odvolania (§ 359, § 362 ods. 1 CSP) a zistení, že spĺňa náležitosti (§ 127 a § 363 CSP), preskúmal rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutom výroku II., ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo (§ 65, § 66 CMP a § 67 CMP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), dospel k záveru, že uznesenie súdu prvej inštancie je potrebné podľa § 388 CSP zmeniť.

7. Podľa § 2 odsek 1 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

8. Podľa § 324 odsek 1 CSP pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

9. Podľa § 325 odsek 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

10. Podľa § 328 odsek 1 CSP, ak súd nepostupoval podľa § 327, nariadi neodkladné opatrenie, ak sú splnené podmienky podľa § 325 ods. 1, inak návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietne.

11. Podľa § 329 odsek 1 CSP, súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. Ak rozhoduje odvolací súd o odvolaní proti uzneseniu o zamietnutí neodkladného opatrenia, umožní sa protistrane vyjadriť k odvolaniu a k návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia.

12. Podľa § 329 odsek 2 CSP pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

13. Podľa § 330 odsek 1 CSP súd môže určiť, že neodkladné opatrenie bude trvať len po určený čas.

14. Podľa § 360 odsek 1 CMP neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

15. Podľa § 388 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu pravej inštancie zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie, ani na jeho zrušenie.

16. Osobitná úprava neodkladných a iných opatrení súdu je obsiahnutá v ustanoveniach § 360 až § 369 CMP. Na rozdiel od sporového konania, podľa právnej úpravy mimosporového konania je možné nariadiť neodkladné opatrenie nielen na návrh, ale aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať bez návrhu. Ak súd nariadi neodkladné opatrenie bez návrhu pred začatím konania vo veci samej, začne konanie vo veci samej alebo poučí účastníkov o možnosti podať návrh na začatie konania. Súd podľa Civilného mimosporového poriadku nariadi neodkladné opatrenie aj vtedy, ak to vyžaduje verejný záujem. Zrušiť nariadené neodkladné opatrenie môže súd aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery alebo ak odpadli dôvody, pre ktoré bolo nariadené. V civilnom mimosporovom poriadku je osobitne upravený procesný postup týkajúci sa neodkladných opatrení vo veciach ochrany maloletého, vo veciach výživného, vo veciach osobnej starostlivosti o maloletého, o povolení súdu na výkon oprávnenia vo veci starostlivosti o maloletých (na základe ktorého je možné povoliť vstup do obydlia, v ktorom sa maloletý nachádza, na účely výkonu právomoci orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately). V zmysle vyššie uvedeného odvolací súd pri rozhodovaní o návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia vychádzal z účelu neodkladného opatrenia, ktorým je bezodkladná úprava pomerov strán. A preto Civilný mimosporový poriadok v jeho tretej časti obsahuje len úpravu niektorých ustanovení o neodkladných a iných opatreniach súdu, keď v zmysle § 365 až § 368 CSP je možné nariadiť neodkladné opatrenia vo veciach o ochrane maloletého, výživného, osobnej starostlivosti a vo veciach povolenia súdu na výkon oprávnenia vo veci starostlivosti o maloletých na neodkladné opatrenie, je potrebné v konaní o úprave styku rodiča s maloletým dieťaťom aplikovať právnu úpravu obsiahnutú v ustanoveniach § 324 a nasl. CSP.

17. Samotným účelom neodkladného opatrenia je rýchla úprava právnych (nie len faktických) pomerov účastníkov, prípadne zabezpečenie výkonu existujúceho alebo prípadne ešte nevykonateľného, či očakávaného rozhodnutia, resp. exekučného titulu. Právna teória a prax determinovala rámec postulátov, ktoré sú inkorporované v zákone, a ktoré súd pred nariadením neodkladného opatrenia skúma a hodnotí a ktorých naplnenie vyplýva z požiadavky ústavnoprávneho rámca práva na súdnu ochranu. Simplificítne ide o tzv. zásadu opodstatnenosti, efektívnosti, provizórnosti a proporcionality. V zmysle týchto zásad možno konkretizovať, že jeho nariadenie predpokladá aspoň osvedčenie danosti práva (nároku) bez pochybnosti o potrebe predbežnej úpravy, ktorá principiálne neprejudikuje práva a záujmy účastníkov riešené v konaní vo veci samej. Nariadenie neodkladného opatrenia je prípustné a opodstatnené vtedy, ak sa tvrdí a osvedčí, že sú tu právne vzťahy medzi účastníkmi, ak tieto právne vzťahy vyžadujú dočasnú úpravu, ak táto dočasná úprava je potrebná, ak sa v daných právnych vzťahoch medzi účastníkmi nevytvoril nenávratný stav a ak sa neprimeraným spôsobom zasiahne do právnych vzťahov medzi účastníkmi konania. Pri nariaďovaní neodkladného opatrenia prevláda požiadavka rýchlosti nad požiadavkou úplnosti skutkových zistení. V tomto smere sa pre naplnenie požiadavky rýchlej a efektívnej ochrany nezisťujú všetky tie skutočnosti, ktoré by mal mať súd zistené pred vydaním rozhodnutia in merito. Zákon z toho dôvodu ani nepredpokladá, že by pri rozhodovaní o neodkladnom opatrení mal súd vykonávať dokazovanie (§ 185 a nasl. CSP). Pre nariadenie neodkladného opatrenia v zákonom udržateľnom rámci je postačujúce, ak sú okolnosti, z ktorých sa vyvodzuje opodstatnenosť návrhu na vydanie neodkladného (dočasného) opatrenia, aspoň osvedčené, pričom samotná miera osvedčenia je korelatívna konkrétnosťou toho daného prípadu. Z charakteru neodkladného opatrenia a požiadavky rýchlosti a efektívnosti, ako bolo vyššie spomenuté, súd ani nemôže zistiť všetky skutočnosti, ktoré sú potrebné pre vydanie rozhodnutia in merito a pri ich zisťovaní nemusí byť vždy dodržaný formálny postup ustanovený pre fázu dokazovania. Je však nevyhnutné, aby boli osvedčené aspoň tie fundamentálne skutočnosti, ktoré poskytujú udržateľný záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana, ako i osvedčenie, že existuje nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy. V tomto smere je teda zákonným elementárnym predpokladom nariadenia neodkladného opatrenia (§ 325 ods. 1 CSP) splnenie podmienky, že je daná potreba bezodkladne upraviť pomery (alebo danosť obavy, že exekúcia bude ohrozená). Táto potreba je daná naliehavosťou situácie, v ktorej by absencia predbežnej úpravy pomerov až do času rozhodnutia in merito, (resp. po riadne vykonanom dokazovaní) mohla svojou potrebou dodržania všetkých (vrátane procesných) postupov v konaní vo veci, viesť až k neodvratiteľnej ujme na právom chránených záujmoch, pričom o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia súd spravidla rozhoduje bez vylúčenosti.

18. Na supranacionálnej úrovni v intencii zabezpečenia práv a právom chránených záujmov maloletých detí je právna úprava obsiahnutá jednak v Dohovore o právach dieťaťa (čl. 3), v ktorom je zakotvené, že prvoradým hľadiskom akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi, je záujem dieťaťa, a jednak v Charte základných práv EÚ (čl. 24 ods. 2 a 3), v ktorej je zakotvené, že pri všetkých opatreniach prijatých orgánmi verejnej moci alebo súkromnými inštitúciami, ktoré sa týkajú detí, sa musia v prvom rade brať do úvahy najlepšie záujmy dieťaťa. Každé dieťa má právo na pravidelné udržiavanie osobných vzťahov a priamych stykov s obidvoma svojimi rodičmi, ak to nie je v rozpore s jeho záujmom.

19. Ústavný súd v súvislosti s čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa odkázal na svoje uznesenie sp. zn. II. ÚS 596/2014 z 30. septembra 2014 (publikované v Zbierke nálezov a uznesení ústavného súdu 2014 pod č. 57/2014), v ktorom uviedol, že na úrovni Doktríny medzinárodného práva, ako aj na úrovni samotnej Organizácie spojených národov prevládol (dnes už konštantný) právny názor, že medzi články Dohovoru o právach dieťaťa, ktoré upravujú všeobecné zásady/princípy (general principles) Dohovoru o právach dieťaťa (a nie sú teda priamo vykonateľné, ale je potrebné tieto zásady inkorporovať do príslušnej vnútroštátnej legislatívy a aplikáčnej praxe), možno zaradiť o. i. aj čl. 3 Dohovoru o právach dieťaťa (pozri Hodgkin, R. - Newell, P. Implementation Handbook for the Convention on the Rights of the Child. Fully revised third edition. Ženeva: UNICEF Regional Office for Europe, 2007, pp. 39, 83, 158; k tomu porov. Aj Committee on the Rights of the Child: General Comment No. 5, CRC/GC/2003/5, body 19, 20 a 22). Ustanovenie čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa je všeobecnou proklamáciou (princípom), ktorý je zmluvný štát povinný inkorporovať do svojho právneho poriadku a orgány aplikácie práva sú povinné tento princíp zohľadňovať pri aplikácii príslušných vnútroštátnych normatívnych právnych aktov.

20. Tento princíp bol v podmienkach Právneho poriadku Slovenskej republiky transponovaný (explicitne, ako aj implicitne) do jednotlivých noriem, napr. Civilného mimosporového poriadku alebo aj Zákona o rodine. Na ústavnej úrovni sa princíp povinnosti prihliadať na najlepší záujem dieťaťa (maloletého) v konaní pred všeobecným súdom spája najmä so základným právom dieťaťa (maloletého) na súkromie podľa čl. 16 ods. 2 ústavy, na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života v zmysle čl. 19 ods. 2 ústavy, právom na rodičovskú výchovu a starostlivosť podľa čl. 41 ods. 4 ústavy, na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, so základným právom dieťaťa (maloletého), aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohlo vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

21. Vo veciach starostlivosti súdu o maloleté deti je potom z hore uvedeného pohľadu prioritným záujmom vytvorenie, resp. za určitých okolností i obnovenie podmienok pre riadny a bezproblémový vývin dieťaťa. Na vnútroštátnej úrovni ochranu dieťaťa determinuje najmä Zákon o rodine, v rámci ktorého sa sleduje najmä záujem maloletého dieťaťa, ktorý bol ako zásada zakotvená prijatím zákona č. 175/2015 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa Zákon o rodine. V zmysle uvedenej zásady je záujem maloletého dieťaťa prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa, okrem iného, zohľadňuje úroveň starostlivosti o dieťa; bezpečnosť dieťaťa, ako aj bezpečnosť a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava; ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa; podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb a obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami; využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností a pod. Otázkou najlepšieho záujmu maloletého dieťaťa sa zaoberal aj Ústavný súd SR vo svojom uznesení zo dňa 19. 01. 2017 pod sp. zn. II. ÚS 56/2017, v ktorom uviedol, že v súčasnosti existuje široká zhoda - a to aj v medzinárodnom práve - na podporu myšlienky, že pri rozhodovaní príslušných orgánov verejnej moci týkajúcom sa detí musí byť ich najlepší záujem prvoradým hľadiskom rozhodovania.

22. Záujem dieťaťa predpokladá pri rozhodovaní o jeho právach mať na zreteli najmä dva aspekty jeho záujmov. Na jednej strane stojí dikcia, že puto dieťaťa s jeho rodinou musí byť zachované, s výnimkou prípadov, keď sa rodinné prostredie ukázalo ako obzvlášť nevhodné. Z toho vyplýva, že rodinné väzby môžu byť prerušené len vo veľmi výnimočných prípadoch a je potrebné urobiť všetko pre zachovanie osobných vzťahov. Na druhej strane je v záujme dieťaťa zabezpečiť jeho rozvoj v zdravom prostredí a rodičia nesmú profitovať z takých opatrení alebo krokov, ktoré by v konečnom dôsledku poškodzovali zdravie a zdravý vývoj dieťaťa (porov. Neulinger & Shuruk v. Švajčiarsko, č. 41615/07, rozsudok Veľkej komory Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) zo 06. 07. 2010, bod 136; Elsholz v. Nemecko, č. 25735/94, rozsudok Veľkej komory ESLP z 13. 07. 2000, bod 50; Maršálek v. Česká republika, č. 8153/04, rozsudok ESLP zo 04. 04. 20006, bod 71).

23. Z obsahu spisu vyplynulo, že súd prvej inštancie uznesením zo dňa 19. 05. 2021 č. k. 10P/39/2021-57 spojil na spoločné konanie návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia, ako aj návrh matky na úpravu rodičovských práv a povinností na čas do rozvodu, ktoré konania boli ďalej vedené pod jednou spisovou značkou 10P/3/2021. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol (I.), výrokom II. upravil styk otca s maloletou W., nar. XX. XX. XXXX, výrokom III. styk otca s maloletým M., nar. XX. XX. XXXX neupravil a výrokom IV. nariadil neodkladné opatrenie, ktorým uložil maloletým deťom a rodičom výchovné opatrenie spočívajúce v povinnosti podrobiť sa inému odbornému poradenstvu, ktoré sa bude vykonávať v Centre pre deti a rodinu v Topoľčanoch na obdobie 6 mesiacov v účinnosti tohto uznesenia. Otec napadol v zákonnej lehote odvolaním uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia, a to jeho výrok II., ktorým súd upravil styk otca s maloletou W. H., nar. XX. XX. XXXX tak, že otec je oprávnený stýkať sa s ňou každý nepárny týždeň v piatok od 15.00 hod. do 16.30 hod. v Centre pre deti a rodinu Topoľčany, Kalinčiakova 4295 s účinnosťou od vykonateľnosti tohto uznesenia. V zmysle odvolacieho petitu sa domáhal určenia väčšieho rozsahu styku s maloletou a to bez prítomnosti tretej osoby.

24. Z naposledy podanej správy Centra pedagogicko-psychologického poradenstva prevencie v Topoľčanoch zo dňa 24. 03. 2021, ktoré sa v spise nachádza, vyplýva, že v centre sa realizovali stretnutia a medzi týmito stretnutiami prebieha aj intenzívna komunikácia so zúčastnenými - rodičia detí, právnička matky, kuratela ÚPSVaR. Počas stretnutí bolo vzájomné správanie zúčastnených rôzne, najmä zo strany W., ktorá na prvom stretnutí s otcom bola bezprostredná, hrali sa, spolu komunikovali

na ďalšom stretnutí, W. odmietala akúkoľvek komunikáciu s otcom. Problematicky bol vnímaný aj fakt, že otec v rámci komunikácie s maloletou neustále vyťahoval zážitky z minulosti, čo pôsobilo na maloletú neprirodzene. Vo vzťahu k otcovi je tu snaha o modelovanie situácie a podávania mu informácií o vhodnosti, resp. nevhodnosti ním podniknutých krokov smerujúcich k stabilizácii vzťahu s deťmi. Bolo poukázané na potrebu systematickej trpezlivosti v procese nadväzovania primeraného vzťahu, pričom otec prejavil ochotu zúčastňovať sa na poradenstve zameranom na zlepšenie komunikácie medzi rodičmi.

25. Z napadnutého uznesenia (bod 7.) vyplýva, že súd prvej inštancie nahliadol do spisu vo veci rozvodu manželstva rodičov maloletých vedeného pod sp. zn. 10P/103/2020, kde sa od predchádzajúceho rozhodnutia (zrušeného odvolacím súdom) vykonali dve pojednávania, a to výsluchmi maloletých detí. Na pojednávaní dňa 03. 06. 2021 maloletý M. uviedol, že otec mu nechýba, nechce sa s ním stretávať a do budúcnosti chce byť jednoznačne s matkou. Maloletá W. je podľa neho naviazaná na matku, a pokiaľ ide o vzťah k otcovi, podľa neho má v súčasnosti W. k otcovi dosť hrozný stav, resp. žiadny. Pokiaľ otec býval s nimi, tak s nimi ako s deťmi, trávil málo času. V súčasnosti sú však vzťahy pokazené, čo on pripisuje zlým vzťahom medzi rodičmi, ako aj tým, že otec s nimi býval nie dosť často. Maloletá W. na pojednávaní dňa 03. 06. 2021 uviedla, že chodí k psychologičke, tam sa stretáva s tatinom, inak nie, nebýva jej za ním smutno a nepamätá si, kedy ocino od nich odišiel. Pokiaľ bývali všetci spolu, ona s maminou a bratom, museli bývať v jednej izbe, lebo tatino robil mamine zle, vzal jej mobil a hodil ho o stenu. Ďalší vypočutí svedkovia sa vyjadrovali viac k manželskému spoluzitiu rodičov ako k starostlivosti o maloleté deti. Pokiaľ však ide o vzťah rodičov k maloletým deťom, obidvaja majú k deťom pozitívny vzťah, konflikty v ich spoluzití sa prioritne týkali ich manželského vzťahu. Z výpovede svedkyne I.. Z. M.-R., riaditeľky Centra poradensko-psychologických služieb Topoľčany, vyplynulo, že rodine poskytuje odborné poradenstvo za účelom nastavenia pravidiel pri stretávaní sa otca s maloletými deťmi. Starší M. otca odmieta a vzhľadom na jeho vek je treba rešpektovať jeho názor. Pokiaľ ide o maloletú W., stretnutia s otcom sa realizovali na báze dobrovoľnosti, bez súdneho rozhodnutia, každý druhý týždeň. Spočiatku bola priečna, otca odmietala, avšak nenásilnou formou sa ju snažila ukazovať pozitíva vyplývajúce z toho, že otec v jej živote je. W. prezentovala, že otca nechce, nechýba jej, nech jej dá pokoj, teraz je im dobre. K osobnosti maloletej uviedla, že je sebakpresadzujúca. Aj matka uviedla, že často s ňou nepohne. Svedkyňa dôvod odmietania otca maloletou videla v tom, že maloletá je vo svojom veku naviazaná najmä na matku, ktorá je primárnou osobou v jej živote a maloletá citlivo vníma aj tie neverbálne prejavy zo strany matky, ktoré svedčia o jej negatívnom vzťahu k otcovi, čo sa potom prenáša aj na maloletú. Svedkyňa uviedla, že nezistila, že by matka maloletú manipulovala.

26. Odvolací súd, rozhodujúc o úprave styku otca s maloletou W., vychádzal z toho, že ide o dočasnú úpravu a to do času, pokiaľ súd v inej veci nerozhodne o rozvode manželstva rodičov maloletých detí a s tým súvisiacou úpravou práv a povinností rodičov k maloletým deťom. V danej veci súd teda rozhoduje o styku otca s maloletou W. neodkladným opatrením, čo predstavuje len dočasnú úpravu pomerov, aj vzhľadom na to, že konečná úprava bude rozhodnutá v konaní o rozvod manželstva a s tým súvisiacou úpravou práv a povinností rodičov k maloletým deťom., ktorá už prebieha a kde bude vykonané riadne dokazovanie, vrátane znaleckého dokazovania, keďže otec sa domáha nariadenia striedavej starostlivosti s maloletými deťmi. Z obsahu spisu je nesporné, že oddelené spoluzitie rodičov malo za následok aj pretrhnutie väzieb s maloletými deťmi, najmä s maloletou W., keďže súd styk otca s maloletým M. neupravil a v tejto časti nebolo podané odvolanie. Odvolací súd sa zamerlal len na rozsah úpravy styku otca úpravy styku s maloletou W.. Aj vzhľadom na zásadu provizórnosti neodkladného opatrenia sa snažil odvolací súd zabezpečiť stabilné usporiadanie pomerov rodičov v aspekte úpravy styku otca s maloletou W. až do rozhodnutia vo veci samej a sledovať tak najlepší záujem maloletého dieťaťa.

27. Odvolací súd s poukazom na vyššie uvedené konštatuje, že úprava styku otca s maloletou W. prostredníctvom neodkladného opatrenia, s prihliadnutím na konkrétnu povahu okolností tohto prípadu, napĺňa základné postuláty pre nariadenie neodkladného opatrenia a to aj v rovine požiadavky opodstatnenosti, resp. potreby bezodkladnej úpravy pomerov strán v intencii zabezpečenia práv maloletého dieťaťa, ktoré nemôže byť na svojich právach dotknuté len z dôvodu, že sa jeho rodičia nevedia stabilne dohodnúť na úprave styku s maloletou W. a to do času, pokiaľ súd nerozhodne vo veci samej. V zmysle vyššie uvedeného odvolací súd preto dočasne upravil styk otca s maloletou W. a zmenil tak výrok II. napadnutého uznesenia v zmysle § 388 CSP tak, že upravil styk otca s maloletou W. H., nar. XX. XX. XXXX tak, že otec je oprávnený stýkať sa s maloletou každý páry

týždeň v stredu od 13.30 hod. do 15.00 hod. a každý nepárny týždeň v piatok od 13.30 hod. do 15.00 hod. v Centre pre deti a rodinu Topoľčany, Kalinčiakova 4295 s účinnosťou od vykonateľnosti tohto uznesenia po dobu dvoch mesiacov a po uplynutí tejto doby bude otec oprávnený stýkať sa s maloletou W., nar. XX. XX. XXXX každý páry týždeň v stredu od 14.00 hod. do 18.00 hod. a každý nepárny kalendárny týždeň od 14.00 hod. do 18.00 hod. Odvolací súd považoval takto za potrebné upraviť pomery, vzhľadom na stabilizáciu vzťahu otca s maloletou, keď vzhľadom na pretrvávajúce problémy medzi rodičmi maloletej, ktorá skutočnosť nepochybne má vplyv aj na správanie sa maloletého dieťaťa k otcovi, je potrebná odborná asistencia pri napredovaní v rozvíjaní stretávania sa otca s maloletou. Aj zo správ Centra pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie v Topoľčanoch vyplynulo, že v napredovaní vo vzťahu otca s maloletou je potrebné postupovať pomaly, systematicky a trezливо a iba takýmto spôsobom sa napomôže nadviazaniu primeraného vzťahu otca s maloletou, ktorá následne po uplynutí dvoch mesiacov by mala byť pripravená na to, aby sa s otcom chcela dobrovoľne stretávať, bez prítomnosti tretej osoby. Je potrebné uviesť aj vo vzťahu k matke, že na stabilizácii vzťahu medzi otcom a maloletou by sa mala významnou mierou podieľať aj ona sama, pretože maloletá, pokiaľ bude cítiť dostatočnú podporu zo strany matky, a na druhej strane otec nebude pôsobiť nátlakovo, je možné dosiahnuť to, že v blízkej dobe, a teda najneskôr po uplynutí dvoch mesiacov, tak ako to súd stanovil v tomto rozhodnutí, sa budú realizovať stretnutia aj bez odbornej assistencie. Do budúcnosti, pokiaľ dôjde k stabilizácii vzťahov a k obnoveniu prirodzeného vzťahu otca s maloletou, nie je vylúčené aj rozšírenie styku upraveného týmto neodkladným opatrením.

28. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd, rozhodujúc o odvolaní otca, uznesenie súdu prvej inštancie v jeho napadnutom výroku II. zmenil podľa § 388 CSP a upravil styk otca s maloletou W. tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Toto rozhodnutie bolo v senáte prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).